

BUITEN

1^E JAARGANG N^O. 14.

ZATERDAG 17 AUGUSTUS 1907.

5-772.091.52
Foto Aug. F. W. Loos DE MET DE GOUDEN MEDAILLE BEKROONDE
NIEUWE ROOS VAN DEN HEER M. J. BARON VAN PALLANDT TE ARNHEM.

BUITEN

Geïllustreerd Weekblad
aan het Buitenleven gewijd

REDACTIE:

HENRI VAN BOOVEN, te Hilversum, met medewerking van JHR. JAN FEITH en WILLEM MULIER.

MEDEWERKERS.

ARCHITECTUUR, (*Gebouwen, wooninrichting, meubelen, verlichting, verwar-
ming, enz.*) **TUINARCHITECTUUR, PLAATSBSCHRIJVING**: W. BAX JR., WOUTER COOL, H. J. DAMMERMAN JR., J. W. HANRATH, PROF. K. SLUYTERMAN, LEONARD A. SPRINGER, D. F. TERSTEEG, J. H. DE VEER, P. WESTBROEK.

BLOEMEN- EN MOESTUIN; (*Serres, kassen, enz. vruchtboomen, sierheesters*). J. G. BALLEGO, K. BERENDSEN, JAC. B. BRINK, E. H. J. CUNAUS, A. FIEL, J. J. KRUYFF, A. SCHUTTEVAER, E. TH. WITTE.

FOKKEN EN KWEEKEN: (*Paarden, runderen, volvee, honden, pluimvee en ander gevogelte, visschen, bijen*): F. BLAAUW, G. C. DUVAL VERWEY, J. KOOIMAN, CHR. H. J. RAAD, S. SPANJAARD LZN.

FOTOGRAFIE: J. A. BAKHUIS, F. F. BRUYNING JR., MARIE BIJL, WOUTER COOL, DR. A. J. M. GARJEANNE, G. A. M. GARJEANNE, R. TEPE, MEV. C. DE VRIES-BLOM.

HYGIËNE, (Tuinsteden) OPVOEDING EN ONDERWIJS: J. BRUINWOLD RIEDEL, G. H. DEMMINK, J. C. G. GRASÉ, G. OOSTERBAAN.

**LANDBOUW, LANDBOUW-ECONOMIE, HEIDEONTGINNING EN BOSCH-
CULTUUR**: (*Cultuurplanten, woudflora, veredeling van gewassen, enz.*) L. BROEKEMA, F. F. BRUYNING JR., V. R. Y. CROESEN, S. R. VON FRANCK, P. FRANSSEN JZN., J. RINKER BORGER, J. Z. TEN RODENGATE MARISSSEN, A. J. VAN SCHERMIBEEK, C. G. SPENGLER, DR. J. J. OTT DE VRIES.

LEVENDE NATUUR EN LETTERKUNDIGE BIJDAGEN: M. J. BRUSSE, MEV. A. BIJL-VAN SLOOTEN, BERN. CANTER, J. DAALDER DZN, HENRI M. DEKING, DREVES UITTERDIJK, DR. A. J. M. GARJEANNE, G. DE GRAAF, E. HEIMANS, J. HORA ADEMA, DR. EDW. B. KOSTER, LODE BAEKELMANS, JOEL DE MEESTER, HENRI MEIJER, P. TEUNISSEN, J. REDDINGIUS, F. DE SINCLAIR, J. H. DE VEER.

METEOROLOGISCHE EN ASTRONOMISCHE MEDEDEELINGEN: DR. C. SCHOUTE, J. VAN DER BILT, PROF. DR. A. A. NIJLAND.

SPORT: (*Cricket, golf, hockey, kaatsen, lawntennis, voetbal, ijskolf (bandy, enz.; paardensport; jacht en jachthonden; automobilisme, wielrijden, toerisme; roeien, zeilen, zwemmen, visschen, watertochtsjes; biljarten, schermen, vuistvechten, enz.; wedstrijden*) H. F. ADAMS, LUIT. H. BIJMAN, J. COUCKE, PROF. P. H. DAMSTÉ, W. H. R. VAN MANEN, W. WESTRA.

INHOUD:

<i>Het Naturalisme in het buitenleven</i> , door G. de Graaf	blz. 158
<i>Het feest van het boomenplanten</i>	159
<i>Rijpende Rogge</i> , door J. H. de Veer	159
<i>De Brabantsche kar</i> , door J. H. de Veer	159
<i>Slingerhoning</i> , door Chr. H. J. Raad, geïllustreerd	159
<i>Huis ten Bosch</i> , illustraties	blz. 161, 162 en 163
<i>Het Haagsche Bosch</i> , door W. M., geïllustreerd (wordt vervolgd)	blz. 162
<i>Rozenfeest te Haarlem</i> , door J. G. Ballego, geïllustreerd	164
<i>Rikki-Tikki-Tavi</i> , door R. Kipling (wordt vervolgd)	165
<i>Kunstmatige bestuiving</i> , door P. Fransen Jr.	167
<i>Het oogsten van zaden</i> , door E. Th. W.	167
<i>Huis te Lande</i> , door E. Th. W., geïllustreerd	167

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Bij iedere rubriek wordt gelegenheid voor correspondentie opengesteld en gelieve men vragen aan de Redactie te richten.

Fraaie foto's zullen gaarne ter beoordeeling ontvangen worden. Te adresseeren aan de Redactie of aan de Uitgevers. De inzender verzuiime vooral niet duidelijk zijn naam en adres te vermelden; ook achter op de foto's.

Van tijd tot tijd zullen prijsvragen voor de beste foto's op een of ander gebied worden uitgeschreven.

De Uitgevers verzoeken betesfeldijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene annonce, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Uitgave van SCHELTEMA & HOLKEMA'S BOEKHANDEL
K. Groesbeek & Paul Nijhoff - AMSTERDAM -

HET NATURALISME IN HET BUITENLEVEN.

„Over de hei ging ik,
— Een luiierend feestje —
Uit den hemel ontving ik
Een lievenheersbeestje!”

(van Zon en Zomer, ADAMA V. SCHELTEMA.)

HET genot van 't buitenleven, kan het beter gedefinieerd worden, dan doordat wij menschen dit ervarend ons één voelen met de natuur, bewust levend in eene bepaalde gemeenschapsverhouding tot al wat ons buiten omringt? En hierin valt dan verder te onderscheiden, van af het „vegeteren”, met zijn rustige evenwicht, door het overheerschen der zuiver vijfzinnelijke genoegens, — tot het rustige, geweten geluk, waarop de ziel gestemd is bij zuivere levensvereering, opgaande in de schoonheid aller dingen. Deze graden zijn voor de te midden der natuur levenden door de eeuwen heen te onderscheiden geweest, 't zijn de trappen der beschaving!

Een feit is, dat de oermensch, nemend van den rijkdom der hem omringende natuur, zich één met haar gevoelend, de natuur als bezielde ging beschouwen op gelijke wijze als hij zijn eigen

zieleven waarnam. Hij zag en ondervond immers de werking van allerlei vreemde machten en invloeden, wist zichzelf als afhankelijk product der hem omringende wereld, zonder iets van dat alles te begrijpen en zon daarbij intuïtief op middelen om de gunstige verschijnselen tot zijn voordeel aan te wenden, de ongunstige van zich te weren. Wat ondoorgroendelijk zich manifesteerde, werd verwerkt in abstracte begrippen, die weer hun verbeelding vonden in natuurlijke of abstracte symbolen en fetisjvormen, waarbij de grond gelegd werd voor mythe en sage, terwijl de vereering van het symbool of de fetisj leidde tot religieuzen vormendienst.

Wezen daarvan is echter het gemeenschapsgevoel en de be-trekking waarin de mensch leeft tot de gesymboliseerde hogere machten, die voordeel of geluk brengen, schade veroorzaken leed aandoen.

Gemakkelijk is dit aan te toonen, als we letten op de gewoonten en vormen van eeredienst bij de nog primitief levende volkeren, en treffend is dan de overeenkomst dezer uitingen met die van alle andere volken, waar ze nog stonden aan den oorsprong hunner tegenwoordige zeden, gebruiken en ceremonieën.

Gezwegen verder van de symbolen en vormen van onzen tijd, — kan er geconstateerd worden dat er een tijd geweest is in de beschavingsgeschiedenis van ieder volk, waarin dat naïeve, bijna kinderlijke natuurgeloof zijn vaste vormen aannam uit de latente verbeeldingskracht der ziel.

Waaruit meteen verklaard kan worden dat de sporen van die vormen door de tijden heen zich het gaafst bewaard zullen hebben, vër van de brandpunten der cultuur, n.l. op het platteland, buiten, waar men het dichtst geleefd heeft bij de Natuur, moeder van het Naturalisme.

Wie zich „op den buiten” dan ook een eindweegs weet los te werken uit de schakels, waarmee de tijdgeest ons gevangen houdt, wie daar rust voor zijn geest zoekt in medeleven met de natuurdingen en wel te midden der menschen, wier geslacht die nooit verliet voor cultuur-toestanden, wordt mede aangeraakt door de poëzie van het naïeve natuurgeloof, door de eeuwen heen nog nawerkend in de volksziel.

Dit is het juist wat we soms bevestigd vinden in de natuurpoëzie onzer dichters, waarvan we hierboven een staaltje afschreven en waarin de dichter zich als gelukkige sterveling aangewezen ziet door het ontvangen van een teeken uit hogere regionen.

Wij, die buiten groot werden, te midden eener tamelijk geïsoleerd levende landelijke dorpsbevolking, we bewaren zorgvuldig alles wat aan overgeleverd volksgeloof tot ons kwam, omdat het een deel is der poëzie ons in het leven medegegeven.

Hebben we niet als kind het vinden en 't bezit van een klaver vier op prijs gesteld als iets heel bijzonders! En eigenaardig was niet het vierblad dat na lang zoeken gevonden werd bezat waarde, maar 't ongezoekt voor den voet gevonden blad waarop ons oog viel. — daarmee vonden we ons aangewezen als bevoorrecht, bestemd tot geluk dat we niet bevroedden.

Ook wij kenden de naïeve vereering voor het onzelievenheersbeestje. We waren vlug genoeg om insecten te doden, te martelen zelfs, — maar geen onzer zou zich vergrijpen aan dit bloedroode torretje. Dat bracht geluk, dat mocht vrij loopen over onze handen, onze armen; 't was in zekeren zin heilig voor ons, wij ons dat gezegd was toen we voor het eerst de hand ophieven om het te doden. Was het de gelijkenis van 't onzelievenheersbeestje met een droppel bloed, geplengd voor de Christenheid? Maar — plengden de eeuwen daarvoor geen bloedige offerandes? Werden niet het bloed der gewijde dieren gesprenkeld, teekenden de overgevangen droppelen niet dengene die deel aan de wijding had? Wijdden niet alle offerende oer-volken hun goden een enkel stuk van het als heilig vereerde standier als slachtdier bij sacramentele maaltijd, tot broeders en zusters tekenend allen die deel hadden aan het vergoten bloed?

Eerden dan wij niet het symbool van den heiligen droppelbloeds in ons ontzag voor het luttele lievenheershaantje?

De kinderlijke vereering van natuurvoorwerpen onder alle volkeren heeft tot grond de aangenomen verwantschap met de almachtige, levenwekkende geest, welke als oorsprong der dingen verpersoonlijkt werd verondersteld in een natuurvoorwerp, dier, plant of steen. Er bestaat dan ook aanleiding om aan te nemen dat de verhouding van den mensch tot het vereerde standier die eerst deed verheffen tot heilig huisdier, vóór het later als mensdier in de cultuur kwam.

Wij herkennen dezen trek, om de bij en met ons levende dieren te ontzien en te vereeren, in de ons ginds buiten overgeleverde vereering voor de mede onder ons dak wonende zwaluwen. Stellig hebben wij het geloof bezeten, dat wie een zwaluwennest van zijn gevel stoot ongeluk brengt over zijn huis. Zit hierin niet weer duidelijk uitgesproken de plicht om die lieve, vlugge, zwartgekopte vogeltjes te ontzien en te vereeren, omdat ze gezegd worden geluk over ons huis te brengen, tegelijk met hun keuze van ons dak tot hun dak?

Duidlijker evenwel waren in ons jeugdland de overblijfselen te vinden van een uit het naturalisme geboren opvatting, waarbij de bovennatuurlijke machten ten goede zich zetel konden kiezen in natuurdingen om van daaruit de machten ten kwade te keeren of te vernietigen. Wel van zuiver Germaanschen oorsprong is de fetisj van het hoortijzer, dat boeren bij ons tegen den achtergevel van hun huis hadden bevestigd, en dat kwaad weerde van de

Sterker nog, daar waren er, die het skelet van een paardkop op het dak hunner paardenstallen hadden liggen, wat de dieren voor ziekte, droes of nachtmerrie te beveiligen heette.

Zoo herinneren we ons ook op het dak van menig huis groote pollen huislook, van die bekende vetplant; en we hebben die leeren vereeren als een werkzaam middel om het inslaan van den bliksem van het huis te weren. Vroeg men de menschen of ze 't wezenlijk geloofden, ze antwoordden dat ze er niet aan hechtten: — maar hadt ge ze hun huislook van het dak genomen, ze zouden andere lookplanten er weder op hebben gezet.

We zouden wel eens willen weten hoevelen daar, die beweren niet op vogelgeschrei acht te geven, of zich verstouten tot openlijke afvalverklaring van het natuurgeloof, — hoevelen er angst in de keel voelen kroppen voor het leven hunner dierbaren, als een uil bij herhaling den nok van hun dak tot zitplaats kiest om bij nacht zijn luguber wee-roepend geluid te doen hooren. 't Zijn er velen, zeer velen!

Alles wijst er op, dat de overlevering van geslacht tot geslacht onder de menschen de vormen meedraagt, waarin het naturalisme zich aan den morgenstond onzer beschaving heeft vastgelegd. Toen de mensch eenmaal langs verbeeldingswegen de hem omringende natuur geanimeerd zag en kende, maakte het aanwenden van natuurlijke of abstracte fetisjen plaats voor de overtuiging dat ook menschen hooger geanimeerd konden worden met de wonderlijke en bovennatuurlijke machten.

De ongunstige machten stelde men zich voor als aardmannen, weerwolven, heksen, booze tovenaars, saters en demonen, — de mensch ten goede werkende en beschermende krachten werden kabouters, feeën, witte wijven of witte juffers, en ze hebben alle door de eeuwen heen hun verbeeldingsvormen behouden voor de landlieden, die er 's wintersavonds, als de kring om het haardvuur naar vertelsels vraagt, wonderen van te vertellen weten, zooals ook in ons geboorteland. Zoowel als de wilde stammen weten ze in hun midden de vrouwen met het booze oog en kennen ze hun toovermiddelen om de gevolgen der beheksing te voorkomen, de heks te treffen; ze weten, spoedig aan 't eind van hun vertrouwen in de nieuwere wetenschap, hun eigene panaceën of wonderdokters te vinden, die duivelen bannen en zieken belezten; — en dat overgeleverde abstracte naturalisme is vaak stelliger hun geestes eigendom dan al wat school en kerk hen leeren konden.

't Is een stille kracht, geheim-werkend in de geesten der buitenmenschen, maar diepe sporen nalatend van de doorleefde stemmingen, en waaraan de resten eener in deze maatschappij vrijwel vergeten wereldbeschouwing ten grondslag liggen. Die geheimzinnige buiten-natuurlijk veronderstelde invloeden, uitgaande van bepaalde menschen, van heele geslachten soms, — als voortteekenen van komende gebeurtenissen zich openbarend uit de dingen der dagelijksche omgeving, — als geneeskracht of voorbehoedmiddel zetelend in voortbrengselen der plantenwereld, ze worden er nog als vanouds aangeropen, bezworen of aangewend.

Of men er zijn geluk aan dankt of er zijn leed aan wijft, ze beheerschen er nog zoo vaak het denken, voeren de eenvoudige, kinderlijke zielen langs de blijde wegen der fantasie, geven vreugde en berusting of werken er als zuiver noodlottige machten ten verderve.

Den medelevendenden beschouwer van het echte buitenleven en den naspeurder der opgemerkte feiten schenken die sporen van naturalisme zoowel humor en poëzie als de ontroering van het drama.

G. DE GRAAF.

HET FEEST VAN HET BOOMENPLANTEN.

IN ons land is er gewoonlijk niet makkelijk een algemeene beweging in het leven te roepen, welke een grootschen ondergrond heeft. Eigenlijk nationale feestdagen kennen wij niet. Misschien Sint Nikolaas en Kerstfeest met hun straatdrukten, Koninginnedag met z'n parades!

Maar bezitten wij eenig feest van overlevering, uit geschiedenis, kultuur of natuur overgehouden? En toch is onze Germaansche sagenleer er zoo rijk aan.

Het eenige wat wij cultiveeren is misschien de bloembollendag in April! En heel feestlijk richten wij zoo'n feestdag dan nog niet eens in.

Zoo treft het, dat de buitenlander niet slechts rijker is voorzien van feestdagen in den hier bedoelden algemeenen zin, doch ook, dat hij er, zoo de gelegenheid zich voordoet, gaarne een feestdag van maakt.

Een aardige poging is in Amerika gedaan en met goeden uitslag bekroond. De Amerikanen hebben wel gevoel voor praktische denkbeelden, en ze willen aan hun gevoel ook wel uiting geven, mits ze daarmee hun reputatie niet schaden.

En hoe natuurgevoelig en economisch-practisch was niet het denkbeeld van den Senator van den staat Nebraska, den Heer J. Sterling Morton, die in zijn kale vlakke provincie aan het boomenplanten ging. Hij gaf zoo'n goed voorbeeld, dat anderen hem volgden, dat zijn land van woestijn bosch werd, dat de hem spotnaam „American desert” veranderd werd in „Tree Planters State”.

Dit boomplanten werd langzamerhand een algemeene liefhebberij, een volksmode, een algemeene gril; maar hoe doelmatig tevens!

En de regeering, pinter als 'n Amerikaansch zakenman, moedigde aan, schreef een nationalen feestdag uit voor alle veertig Staten van Amerika, en liet op zoo'n dag de Amerikaansche jeugd naar buiten gaan, om nieuwe boomen te planten, en den groei van den aanplant van het vorige jaar te controleeren.

De „Arborday” werd dus waarlijk tot een nationalen feestdag.

En Amerika zorgt tegelijk voor zijn toekomst!

In Engeland is men het eerst begonnen in het mooi gelegen dorp Eynsford, prov. Kent, en wel op voorstel van den heer Till, bij gelegenheid van het diamanten kroningsjaar van koningin Victoria. En sinds dien tijd, 1897, heeft ook Eynsford zijn „Arborday”, waarvoor de belangstelling steeds stijgt.

In 1900 heeft men daar ter herinnering aan de verdediging van Ladysmith, Kimberley en Mafeking een geheele straat beplant. Het nuttige van een vrijen dag heeft men er eveneens ingezien en zoo gaat men op dien dag met muziek en zingende naar de geplante boomen om hun groei na te gaan.

De schoolkinderen gaan er zoo in op, dat er gespaard wordt voor het aankopen van nieuwe boomen.

Ook worden vruchtboomen aangeplant en ziet men prijzen uitloven voor de best onderhouden boomgaarden.

Waarom wij hiervan melding maken?

Omdat ons land nog veel te veel onontgonnen land, hei en zandgronden heeft. Boomen brengen vruchtbaarheid, voorspoed.

Practisch Amerika ging voor. Engeland volgde na.

Zou ook ons land zijn „Boom-dag” niet kunnen instellen?

RIJPENDE ROGGE.

Rijpende rogge in kampen, door heggen,
Hooge, omgeven... De Zee, zou je zeggen,
Sluit je je oogen, zóó breed spreekt de wind.
Spreekt van een duinenreeks, zandgestuif, 't zilte
Stof, dat uit zee opgewaaid, bij de stilte
Van strandverlatenheid passend ge vindt.

Open uw oogen en zie door de peppels
Strooken den storm; zie de wilgen, 't in greppels
Groeiende riet, zie het akkermaalshout:
't Deint in de volte van zomergroenglanzen,
Zie langs dat halmenheir, vellend de lanzen!...

Sluit nu uw oogen op nieuw weer en houd
Ze lang gesloten — De voet van de duinen...
Golven... al golven... staag brekende kruinen...
Nevel en vochtgestuif... Stilte... De Zee....

Open de oogen nu wijd voor de Zonne!...

Zoo, in mijn ziel ben een spel ik begonnen,
Dat mij, al lach ik ook, telk weer sleept mee.

J. H. DE VEER.

DE BRABANTSCHES CAR.

Eerst rinkelen bellen, dan rommelen raderen,
Al luider, vertellende, dat zij staag naderen.
Dan slaat een hoef op een steen en dan bokt,
Rinkelschokt, rommelknarst traag door de schilte
Van zomeruchtendstonds blankblijve stilte
De Brabantsche kar langs ons huis en verlokt
Mij, op mijn bed, naar de schrijfstift te grijpen,
Bonkig klank-halfjuweel, steen om te slijpen.

J. H. DE VEER.

SLINGERHONING.

ENIGE weken lang zijn uw bijtjes nu in de honingkamer aan 't werk. Kom, laat ons eens even zien, hoever hun arbeid al gevorderd is. Maar bereid u voor op een verrassing, aangenaam of onaangenaam, dat zeg ik u nog niet. Ge licht het kleedje van de bovenverdieping even op... ja, ik verwachtte dien kreet van blijde verwondering. Uw volkje, sterk in aantal, heeft in de afgelopen weken geijverd, wat het kon. Vandaar dat nu reeds al uw tien honingraampjes met heerlijken nektar zijn gevuld; de zes middelste breed uitgebouwd en geheel verzegeld met schoone dekseltjes van blanke was; de raampjes aan de

zijden ook al volgetast, alleen ontbreken in de benedenste helften de celdeksels nog.

Til eens even uw opzet omhoog. Hoe vindt ge zoo'n gewicht, voor 't grootste gedeelte veroorzaakt door den ruimen honing-
overvloed?

Natuurlijk denkt ge nu terstond aan oogsten; en zeker, dat kan. Maar hebt ge, zooals ik u vroeger aanried, een tweede opzet getimmerd, dan kan het gebruik daarvan u nog veel meer voordeel bezorgen. En wel op de volgende manier.

Zet de bijna gevulde honingkamer met raampjes, bijen en al, even buiten de woning. De tweede, nog leege opzet, waarvan de raampjes natuurlijk van volle bladen kunstraat of minstens van een strook „voorbouw" voorzien zijn, komt er voor in de plaats. En hier bovenop zet ge, als derde verdieping, weer de bijna gevulde honingkamer. Een poosje bedwingt ge nog de in u opgewekte begeerte en sluit de woning.

En nu moet ge eens zien, hoe uw bijtjes gaan sloven!

Om in verdieping nummer drie te komen, hun voorraadmagazijn, moeten ze de heelemaal leege tweede étage passeeren. Dat is hun een voortdurende ergernis! In een ommezien vullen ze daarom alle raampjes der bovenste verdieping geheel en verzegelen de cellen. Met bekwamen spoed zijn ondertusschen in de tweede étage heele eskadrons wasbouwers bezig geweest, om op de vellen kunstraat flinke honingcellen op te trekken. En terstond ijlt al wat een tong heeft om honing op te pompen uit geurige bloesems af en aan, ten einde ook die nare, leege middenverdieping vol zoeten voorraad te stapelen. Dan zal de heele bouwerij weer aaneensluiten.

Zoodra nu over de gevulde cellen der middenverdieping de eerste blanke deksels worden geslagen, is 't voor u tijd, om weer in den arbeid in te grijpen.

Nem daartoe de nu geheel voltoide bovenste honingkamer uit de woning, slinger den honing uit de raten, zonder echter de wascellen te beschadigen en plaats de raampjes met ledige raat weer in de opzet.

Deze gaat nu in de woning terug, om opnieuw gevuld te worden; maar als tweede verdieping: de halfgeevulde tweede opzet komt er als derde bovenop. Deze laatste honingkamer, welke de bijen weer alleen door een leege verdieping kunnen bereiken, wordt nogmaals razend vlug gevuld en afgewerkt en terstond beginnen de bijen de leege tusschenafdeeling weer vol honing te sleepen. Of ge de beschreven wisselmethode nog een of meer keeren kunt toepassen, zal van de vriendelijkheid van 't weer afhangen.

Kunt ge me nu gelooven, als ik u vertel, dat onder gunstige omstandigheden, bij deze werkmanner een oogst van honderd pond honing per kast volstrekt geen zeldzaamheid is?

Twee bedenkingen voel ik nu echter bij u rijzen: primo: hoe krijg ik uit m'n opzet de raampjes met honingraten in huis, zonder de er op zittende bijen, secundo: hoe volbreng ik de opgave: slinger den honing uit de cellen en geef de raampjes met ongeschonden raat aan de bijen opnieuw ter vulling?

Wat uw eerste bedenking betreft: ge kunt natuurlijk de honingraampjes één voor één uitnemen en de opzittende bijen afschudden en afborstelen op de vliegplank; ze loopen dan vanzelf weer 't vlieggat in. Bij dat afschudden houdt ge de raampjes aan de nokjes vast en schudt of schokt alleen in loodrechte richting; ge vat van zelf waarom. Bij 't afborstelen kan een schoone teekenvaar, een zachtharig schuieretje u dienen en komt ook misschien een wolkje rook uit uw imkerpijp van pas. Damp echter niet zoo zwaar, dat de edele blanke honing den tabaksgewas overneemt!

Nu begrijpt ge dat deze wijze van oogsten nogal omslachtig is en lastig; maar bovendien ook gevaarlijk. Ik zal u zeggen waarom. Licht morst ge bij uw schud- en veegmanoeuvres wel eens wat honing uit nog onverzegelde cellen op de vliegplank uwer

kast. En dat kan aan een ander volk aanleiding geven tot rook, verij. Zulks is een zeer groot kwaad, niet alleen onder menschen, maar ook tusschen bijenvolken en bovendien uiterst lastig en schadelijk voor hun baas, den imker.

Er bestaat dan ook een veel veiliger methode om te oogsten. Stel u voor: m'n opzet is gevuld; natuurlijk niet alleen met honingraten, maar ook nog met bijen. Die gansche honingkamer licht ik nu even van de onderverdieping af: hierop leg ik een goed

sluitende plank met een rond gat in 't midden. In dat gat zit een eenvoudig blikken instrumentje, een zoogenaamde „bijenuitlaat". Op de plank met bijenuitlaat zet ge nu weer uw volle opzet en laat alles een nacht staan. De bijen moeten, om uit de bovenverdieping te komen, de „bijenuitlaat" passeeren. Bij dezen doorgang licht ieder een klepje van blik op, dat achter den wandelaar toevalt. Daar het openen van onder naar boven onmogelijk is, kan de bij niet meer terug. Zoo loopt 's nachts de heele opzet leeg en 's morgens kunt ge de gansche honingkamer met de volle, blanke raten afnemen zonder eenigen hinder of een druppel honingverlies.

Volgt: de bespreking van uw tweede bedenking: hoe krijg ik den honing zuiver uit m'n raten, zonder deze te beschadigen?

O, hoe betreur ik thans vol weedom het smartelijk gemis van een klein vleugje gevoel, verbeelding, heldenmoed uit den zoo grooten voorraad van een Homerus, Vondel, Hooft, De Costa: om me maar tot dit nobel stel te beperken! Ach, ontvonkte in mij slechts een sprankje van dat oplaaiende poëtenuur, ik bezong in een gloeiende dithyrambe uw deugden, o, nooit genoeg gewaardeerde honingslinger! Nu kan ik slechts uw uit- en inwendige gestalte voor de lezers van „Buiten" kicken: kicken — o proza der twintigste eeuw!

De honingslinger is een ton van vertind metaal met conisch naar 't midden oplopenden bodem en aftapkraan. In den ton bevindt zich een kooi, meest driehoekig, met wanden van gevlochten metaaldraad, die om een verticalen spil snel kan rondgedraaid worden door middel van een draaischijf en rad met handvat.

We nemen nu een raampje met vlak verzegelden honingraat. Een scherp mes met lang lemmet, maken we warm in heet water, drogen 't even af aan een doek en halen 't juist onder de zegels door. Hiervoor zijn ook speciale „ontzegtessen" te koop. Na een beetje oefening snijden we hiermee alle zegeltjes als een papier dun af. Drie raten tegelijk gaan nu in de kooi van den honingslinger, met den ontzegtessen kant naar buiten. Zonder schokken draaien we, na den ton met de twelvedeksels gesloten te hebben, de kooi met z'n vrachtje rond en door de middelpuntvliedende kracht slingert de zoete oogen uit de wascellen, dat 't als een zomersche regenbui klettert tegen den binnenwand van den honington. Is de eene kant der raten ledig, dan komt de andere aan de beurt. En na de slingerpartij tappen we den heerlijksten zuiversten slingerhoning af door den bodemkraan, lieftmoed door een daar aan gehangen zeefje, om kleine wasdeeltjes die afbrokkelden, tegen te houden.

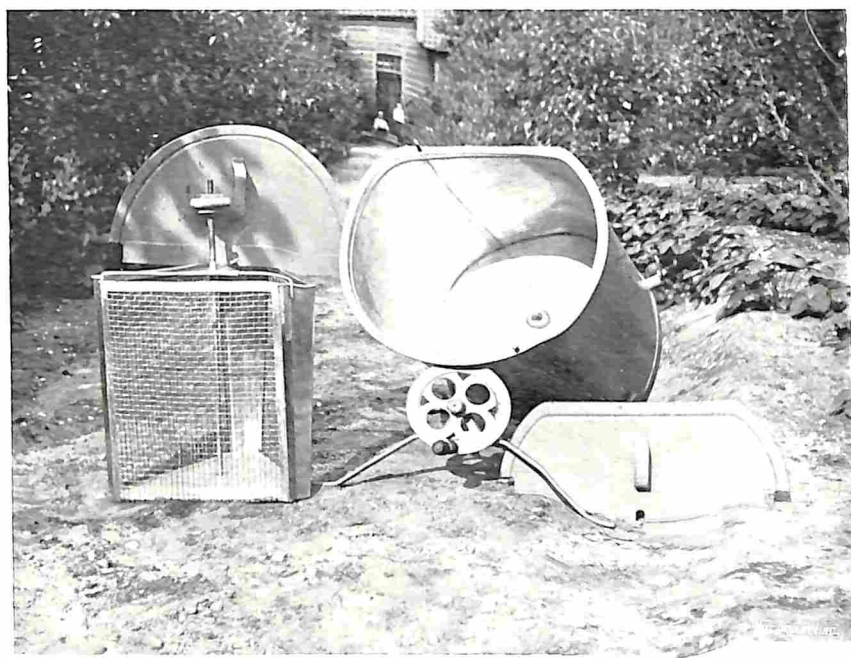
Bij voorzichtig slingeren is niet één raat gebroken en al

kunnen dus den bijen opnieuw ter vulling worden aangeboden. Lof daarom den honingslinger, die onzen immen heel wat werken bespaart: die hun wasgebouwen ongeschonden laat ons toestaan ze meermalen te gebruiken; die ons eerst recht doet genieten de groote voordeelen van dien anderen bondgenoot van den modernen imker, die kunstraat heet.

CHR. H. J. RAAP

DE HONINGSLINGER.

ONDERDEELEN VAN DEN HONINGSLINGER.

Foto Aug. F. W. Vogt.

HUIS TEN BOSCH. ORANJE-ZAAL.

Het groote stuk is door Jordaens geschilderd; het stelt voor de Zegtocht van Prins Frederik Hendrik na de inneming van 's Hertogenbosch; de prins is zelden op een zegewagen, bespannen met vier witte paarden, daarnaast zijn zoon Prins Willem II, op een bruin paard aan het hoofd van eenige ridders. Rechts van Prins Willem den Zwijger, aan de voeten van het standbeeld, ziet men Jordaens met zijn blauwe schildersmuts op. De Dood is het zinnebeeld van het gevaarlijke oorlogsbedrijf des Prinsen; de Faam, die den Dood afweert, verkondigt des Prinsen Onsterfelijkheid. Het beeld des Vredes, boven aan rechts, wordt omringd door kinderen, die een perkamenten rol ontvouwen, waaroef geschreven staat: „De schoonste overwinning is deze waardoor de Vrede verkregen wordt.”

Schnabel sc.

Foto Aug. F. W. Vogt.

HUIS TEN BOSCH.
Park, achter het Huis ten Bosch.

HET HAAGSCHE BOSCH.

(Vervolg).

DIT veengraven nu, wordt in een rapport van den rijksbouwmeester C. H. Peters uit oude gegevens aangehaald. „Op het lage veen, dat nevens duin- en geestgronden, den bodem van het Bosch vormde, wilde geen boomgewas groeien; vandaar dat er tot 1533 turf in het Bosch gegraven werd, welke turf, de zogenaamde Hofbrand, tot huiselijk gebruik van het Hof diende.” Van lieverlede werden echter ook de lage uitgeveende gedeelten met duinzand aangevuld en met elzenhout (men kent het betrekkelijke spreekwoord) beplant. Eiken en beuken waren toen in het eigenlijke bosch buiten de omheinde Houte, nog maar weinig te vinden, zegt deze schrijver en ik zou dit wel willen toeschrijven aan het feit, dat die boomen sinds jaar en dag tot goed en deugdelijk timmerhout verwerkt zullen zijn.

Het onmiddellijk aan het grafelijk Hof grenzende bosch, (ons uit het reeds aangehaalde kaartje bekend) hetwelk in 1420 was omheind, werd namelijk de Houte genoemd en diende het hofgezin tot wandelpark en voor het balspel, waarmede de edellieden zich van dien tijd, o.a. ook de Heeren van Brederode, den tijd kortten en de spieren lenig hielden om ze in den oorlog des te beter te kunnen gebruiken. De „wagenweg” van Leiden naar 's Gravenzande, liep van oudsher onder de lommerrijke bladerkronen van het bosch. Ten oosten en westen gaven poorten toegang tot het Bosch, dat onder beheer stond van den Rentmeester van Noord-Holland, terwijl een houtvester er voor zorgde, dat er behoorlijk toezicht werd gehouden door de wachters en opzichters. De stad heeft zich betrekkelijk maar een klein weinig in de richting van het bosch uitgebreid, daar dit oorspronkelijk langs het Smidswater en de „Dennenweg” (*there is something in names*, zei Shakespeare en die wist het wel) en het „Tornooiveldt” liep langs de tegenwoordige „Houtstraat” tot op het plein, grenzende aan het voormalige jachtslot. De huizen aan de oostzijde van het Voorhout hadden eenen uitgang in het Bosch. Daar er echter ook al in die tijden houtdieven schijnen te hebben geloerd op wat de Scheveninger 'n „waerloos stukkie brandhout” noemt, al kunnen ze het ook met drie man amper tillen, werden die achterdeurtjes formeel gesloten.

In den Spaanschen tijd, vooral in het jaar 1572, toen de Nederlandsche steden door de Spaansche benden werden belegerd en de vrij onveilige stad den Haag door de inwoners, die het maar

eenigszins konden doen, werd verlaten, werd het bosch met algeheele vernietiging bedreigd. Het land, zuchtende onder het Placaat van den tienden penning en andere zware lasten, verkeerde in een déplorabelen toestand en men zag uit naar elk middel, hoe gering ook, om geld voor den hardnekkigen krijg bijeen te brengen. Derhalve werd op den 10en Januari 1576 door den Prins en de Staten voorgesteld en aangenomen om de boomen van het Haagsche Bosch te rooien en de opbrengst te besteden ten bate van 's lands belangen.

Hoe het met dit besluit ten slotte ging, zullen wij straks zien doch eerst eens nagaan hoe het bosch, hetwelk men te gelde wilde maken, er in die jaren uit moet hebben gezien. De zorg, die men in de 15de eeuw voor het hout droeg, bestond vooral in de verplanting en het zaaian van eikels en eerst tegen het einde dier eeuw begon men volgens J. Kuyper hout te koopen uit andere streken. Volgens hem „deed men jonge eiken komen uit Huibergen in Noord-Brabant, in 1496 beuken uit het Gooierbosch en later uit het Haarlemmerhout, popels uit Loosduinen (geplant in den Koekamp) abeelen, iepen en olmen uit Vlaardingen en Utrecht. Lindeboomen uit Bruggen en ten slotte ook nog eiken uit Brabant. Dat die aankopen niet onbelangrijk waren moge uit het volgende blijken: tusschen 1526 en 1529 werden bijvoorbeeld geplant 4000 popels, in 1533 60.000, in 1552 180.000, in 1558 158.000 elzen en van 1554 tot 1557 1406 eiken: deze laatsten werden zelfs met riet of stroo omwonden of met teer besmeerd tegen de konynen.”

Volgens denzelfden schrijver schijnt men in die dagen toch al aardig wat moeite genomen te hebben bij het aanplanten van jong hout. Immers het „veen werd uitgehaald, het land geëffend en omgespit, straatvuil, mest en pootaarde in de plantgaten gebracht” en zelfs werden de jonge boompjes in den zomer begoten als het weer droog was.

(Uit dien tijd stammen zegt men, ook de drie boomkwekerijen, waarvan die bij het Roomhuis nog in wezen is).

Het aantal boschbazen, koddebeiers of hoe die verschrikkingen van de jeugd in dien tijd geheeten mogen hebben, bedroeg in de 15de en 16de eeuw „wél vijf”, waaruit met eenigen goeden wil valt op te maken, dat er in dien tijd al aardig wat aan het bosch ten koste werd gelegd, want aan blad opprikken en paden aanharken zal men toen nog wel niet veel gedaan hebben.

Met den Hofbrand en het hout werd men hoe langer hoe zuiniger. Vroeger genoten daarvan niet alleen het Hof, maar ook de knechten, boschbewaarders, en de portiers, maar van lieverlede werd het ongebruikte hout verkocht na behoorlijke afkondiging van het stadhuis, de kerken of langs de straten, doorgaans op St. Jacob. Eenmaal werd het geschonken ten behoeve van een tafel en stof aan den beeldsnijder Melchior, om daarvan te maken „het beeld Zaal”, of aan de kerkmeesters van den Haag, tot een boom voor hunne nieuwe groote klok. Zij moesten echter ter vergoeding 25 jonge eiken in de plaats stellen! Men was er dus reeds op uit om het hout terdege zuinig te beheeren, toen tot verkoop van het bosch was besloten.

De tijding van den verkoop bracht echter in den Haag alle goede borghers op de been. Een remonstrantie werd met meer dan bekwamen spoed opgemaakt en bij den Prins en de Staten ingediend. Het blijkt dat er uit het bosch geregeld timmerhout werd gehaald, want de remonstranten vragen zich af, of er wel ooit vooruitzicht zal bestaan, dat er in het vlek den Haag ooit weer zal kunnen worden getimmerd, wanneer herstellingen noodig zullen worden en de bosschen geveld zouden zijn.

Nu werd, naar aanleiding van dit verzoekschrift — feitelijk een verweer — door den Prins en de Staten van het plan afgezien. Men stelde voor tot atkoop en redemptie van het Bosch, de betaling van fl. 6000.—, mits de Hage binnen 10 dagen zou verklaren of zij daartoe bereid was.

Aan de hand van C. H. Peters vernemen wij nu met hoeveel opoffering de Hagenaars het bosch wisten te behouden, een opoffering zoo groot in die benarde tijden, dat elk inwoner der residentie zich die feitelijk tot voorbeeld moest nemen en met aandacht de bordjes lezen waarop staat dat de plantsoenen aan de welwillende zorg van het publiek worden aanbevolen!

Genoemde schrijver meldt dan als volgt: „In die 10 dagen trachtte de Haagsche magistraat deze som van de ingezetenen te verkrijgen, doch in den nacht van den 22en op den 23en Januari werden door een aardbeving en orkaan een aantal huizen verwoest, terwijl aan de overige huizen nog fl. 5000 schade aan daken en schoorsteenen werd toegebracht, waardoor het voor de bewoners van het heerlijk geteisterde en half ontvolkte vlek onmogelijk werd, deze gelden bijeen te brengen! De suppoosten van den Hove van Holland en de Magistraat van den Haag deden nu afstand van de reeds in 1572, op last der Staten, weggenomen klokken, waarvan de waarde op nagenoeg 1500 Caroliguldens werd geschat.”

Van een dezer klokken, 10,500 ponden zwaar, werd door de Admiraliteit geschut voor de vloot gegoten, om te Gorinchem te dienen. Tevens „zouden aan de Staten 1000 Car. guldens worden betaald, welke som onder de ingezetenen werd omgeslagen” . . . Buitendien waren er nog andere voorwaarden, die ons te veel in details zouden voeren, aan de aflossing verbonden.

De prijs voor welke de goede Hagenaars hun bosch behielden, was met het oog op de waarde van het geld in die dagen, zeker hoog.

De acte van redemptie, op den 16den van Aprilmaand 1576 te Delft door den Prins en de Staten geteekend, luidde:

„Sijne Exe. en de Staten voorsz., den Voorsz. Suppoosten ende Magistraat vastelijken wederom „beloofd hebben en beloven bij „dezen, dat 't voorsz. Bosch „ende Warande van den Hage „daarmede blijven sal geredi- „meert ende geaffecteert; dat „men 't selve tot geene tijden, „sijt wat saecke van necessite „olte noot 't selve soude mogen „geschieden, en sal mogen vercoo- „pen omme aff te houden, ofte „doen affhouden ten behoeve van „gemeener saecke ofte ander- „sints, ende dat men nyet en zal „gehengen ofte gedogen 't selve

„te geschieden. Behoudende ende wel verstaende dat 't voorsz. „Bosch ende Warande van de Hage zal blijven tot al sulcken „gebruick ende service als van ouder hercomen heeft gestaen, „ende dat bij Kennisse van die van Reeckeninge, ende den „Rentmr. Gen. van Noortholt naer ouder gewoonte. Gedaen „tot Delft, den XVIIe Aprilis Mc.XV. ses ent seventigh.” „Ende was onderteyckent: Guille de Nassau. (met diens zegel in roode was). Lager stond: Per ordonn. van de Staten (enz.)

* * *

Zoo bleef dus het mooie bosch voor den nazaat gespaard. Reeds had het bekende stukje gronds de stormen van 1439, 1464, 1480, 1482, 1493, 1532, 1596 en bovenal dien van 22 op 23 Jan. 1576 doorstaan. Er liepen slechts weinig paden door, het noorderpad was denkelijk het hooge voetpad, tegenwoordig het Filosofenpad genaamd; ook het Kerkpad (de middelweg) bestond vermoedelijk reeds van vroege tijden zoo schrijft Kuyper, die mede verhaalt hoe in het voor 't publiek door bruggen en hekken afgesloten bosch, twee kapellen verrezen. De eene, de Gr. St. Antoniekapel werd in 1575 afgebroken; de andere stond bij de huidige boschwacht, ± 1560 gesticht, stond denkelijk bij het huis waar thans de opzichter woont, doch meer naar den „Oudenmannenheuvel.” Hierin woonde een kluizenaar. Bij de beek stond een Valkenhuis en elders een hondenstal, doch al die bouwsels zijn mitsgaders de gal verdwenen en de herberge het Rad van Avontuur maakte plaats voor die van de Bonte Koe, welk café thans nog bestaat.

(Wordt vervolgd.)

Foto Aug. F. W. Vogt.

HUIS TEN BOSCH.
Tuinhek van het Huis ten Bosch.

ROZENFEEST TE HAARLEM.

VAN de vele tuinbouwgenootschappen in ons land is „Nos Jungunt Rosæ” een der zeldzame verenigingen die zich uitsluitend met één plantengeslacht bezig houden. Bij haar worden de leden, zooals de kenspreuk luidt, door rozen vereenigd. En voorwaar geen slechte keuze! De roos blijft nog steeds haar rang als koningin onder

de bloemen met glans handhaven, zij vereenigt in zich alle deugden van Flora's kinderen: gratie, kleur en geur.

De tentoonstelling die de Club op 23 en 24 Juli in het Brongebouw heeft gehouden, was dan ook weer geheel den rozen gewijd,

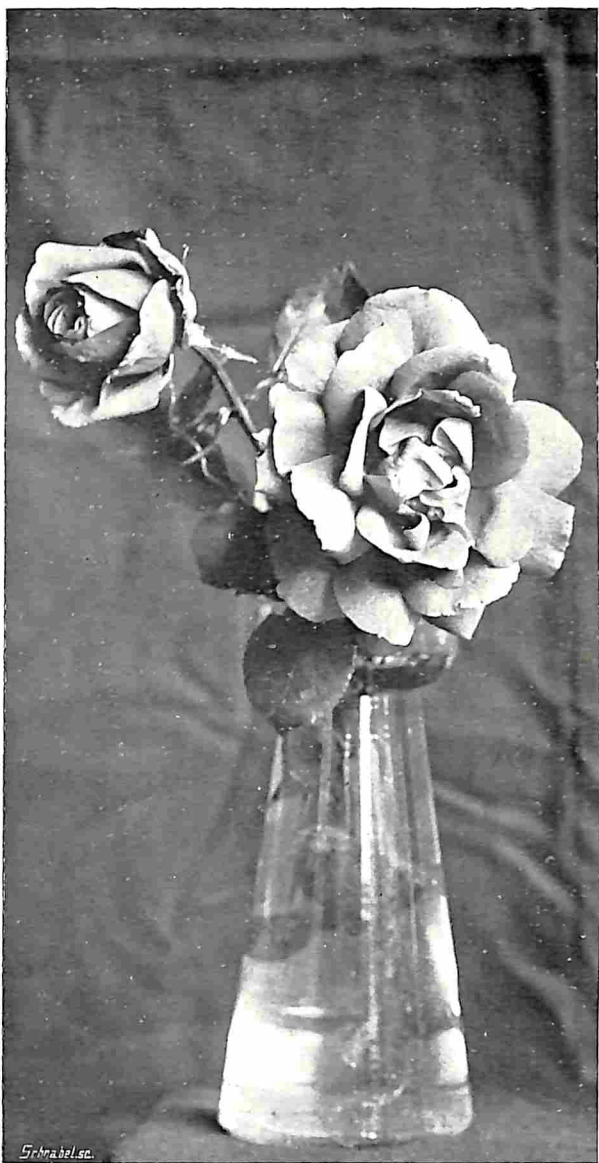

Foto Aug. F. W. Vegt.

„RICHMOND”.

terwijl planten als varens, palmen en sierasperges uitsluitend dienst deden als decoratiemiddelen.

De rozen waren er in honderde verscheidenheden van groei, kleur en vorm uitgesteld, alle voorzien van haar naamkaartje, waarop van vele ook de oorsprong, naam van den winner en jaartal van geboorte was vermeld. Want al deze verscheidenheid is het resultaat van kweeking en kruising, eerst van de oorspronkelijke soorten, later ook weer van de gekweekte rozen onderling.

De oorspronkelijke roos komt in de wereld wijdverspreid voor, over geheel Europa, van Noorwegen tot Turkije, verder in Amerika, in Perzië, China en Japan, ja zelfs in Indië. Geen wonder, waar bij de wildgroeijende rozen al zooveel verscheidenheid in verband met groeiplaats en klimaat bestaat, dit verschijnsel nog veel meer uitkomt bij de kruisingen en gekweekte afstammelingen van al die talrijke rassensoorten. Want rozenkwekers in vele landen, waar het klimaat dit toeliet, hebben getracht die wilde rozen naar hun zin te verbeteren, de bloembladen te verdubbelen, de stengels en den groei te versterken, de kleurschakeering te verrijken en bij dit alles heeft de roos haar natuurlijke bevalligheid mogen behouden.

De geschiedenis van de gekweekte roos is eenvoudig; een tijdlang hadden de Fransche kweekers vrijwel het monopolie van nieuwe rozenaanwinsten, wat aan de franschklinkende namen der oude variëteiten nog wel te bemerken is, doch later zijn ook vele fijne Engelsche en Duitsche verscheidenheden in den handel gekomen. In de laatste jaren maken de Amerikaansche aanwinsten veel opgang, in Europa en hier te lande vooral de donkerroode theehybride „Liberty,” alsook de gelijkkleurige „Richmond”, die voor een verbetering van de eerste doorgaat. In ons land is men met het winnen van nieuwe rozen niet spoedig begonnen; het scheen wel of zich hoe langer hoe meer de meening vestigen dat ons klimaat voor het proces van bevruchting

en zaadvorming niet geschikt zou zijn. Door het flinke werk van enkele tuiniers, zoowel amateurs als kweekers, is vooral in de laatste vijf jaren het tegendeel gebleken. Een onzer afbeeldingen vertoont bijvoorbeeld een zeer goede Hollandsche roos, die door vele kenners om haar sterke stengels en fraai gesloten bloemvorm zelfs onder de eerste klas snijrozen gerangschikt wordt. Het is de wit met zacht rose getinte verscheidenheid „Koningin Emma.” De winner, de heer Verschuren, bracht eenige jaren geleden een nieuw rozentrio in den handel, vernoemd naar de leden van ons vorstelijk huis.

Ook op deze tentoonstelling deden weer een tweetal Hollandsche aanwinsten hun blijde inkomste in de rozenwereld, de eene nog ongedoopte, ingezonden door den heer M. J. Baron van Pallandt te Arnhem, was een roos van fraai spitsen vorm en kersroode kleur, waarin een blauwen weerschijn te onderscheiden viel; de prijsrichters der tentoonstelling keurden haar een der hoogste onderscheidingen toe, n.l. de door het gemeentebestuur van Haarlem uitgeloopte gouden medaille. De andere, onder den voor een roos nogal langen naam van Excellentie Mr. G. van Tienhoven ingezonden donkerroode roos, verkreeg den tweeden prijs. Zij moet uitstekende eigenschappen als perkroos bezitten en is gewonnen door den heer W. Lourens te Arnhem.

Ook zagen wij te Haarlem, behalve de nieuwe ook honderde oude en beproefde rozenverscheidenheden van allerlei ras.

Voor de Theerozen en de Theehybriden, welke laatste nu vooral in trek zijn, dan de klimrozen, de in trossen bloeiende noisetterozen, mos, polyantha en maandrozen, te veel om alle op te noemen. Door de wijze van opstellen of etaleeren kunnen de bijzondere eigenschappen van de verschillende rozenrassen tot hun recht gebracht worden: dit was o.a. duidelijk te zien bij een inzending van de populaire Japansche kersroos, hier bekend onder den later in Engeland verworven naam „Crimson Rambler.”

De secretaris der rozenclub had uit zijn tuin een voorraad bloemstengels en groote bloeitakken op een lange tafel uitgesteld; de

„Mr. JOSEPH HILL”.

overal met bloemklusters bezette takken op den achtergrond bogen zich sierlijk over spiegel en ornamenten aan den wand: een levendig vertoon van rozenweelde zooals het buiten is! En dat moet op een tentoonstelling het doel zijn: een indruk van de rozen te geven zooals ze zich in den tuin op het fraaist voordoen; dien kant gaat het ook hoe langer hoe meer uit: waar vroeger korte in kleine fleschjes of mos gestoken bloemen voldoende waren, worden nu de rozen met lange stelen en dan een aantal van dezelfde soort in een vaas tentoongesteld; enkele groepen vertoonden zich op die wijze inderdaad voordeel.

Ook bij het bloemwerk vond ik deze richting vertegenwoordigd, zooals bij de met den eersten prijs bekroonde vaas van den

„LIBERTY”.

en dan stilletjes weggaan. Dan is de bungalow ledig en zal Rikki-tikki vanzelf weggaan."

Rikki-tikki beefde van woede en haat, toen hij dit hoorde, en toen kwam Nag's kop door de goot en zijn vijf voet lange koude lichaam volgde. Strijdlustig als hij was, werd Rikki-tikki toch zeer bevreesd, toen hij de afmeting van den grooten cobra zag. Nag rolde zich in elkaar, stak zijn kop omhoog en keek rond in de donkere badkamer en Rikki-tikki kon zijn oogen zien glinsteren.

"Als ik hem hier dood, zal Nagaina het hooren en als ik hem op den open vloer aanval, is de kans voor hem gunstiger. Wat moet ik doen?" zei Rikki-tikki-tavi.

Nag zwaaide met den kop heen en weer en toen hoorde Rikki-tikki hem drinken uit de groote kan, die gebruikt werd om het bad te vullen. „Dat doet mij goed," zei de slang. „Toen Karaït gedood werd, had de groote man een stok; die zal hij nu ook hebben, maar als hij 's morgens gaat baden, zal hij dien niet meenemen. Ik zal wachten totdat hij hier komt. Nagaina, hoor je me?" Ik zal hier in de koele kamer blijven tot het dag wordt."

Er kwam geen antwoord en Rikki-tikki wist nu, dat Nagaina was weggegaan. Nag kroop in de waterkan en rolde zich in elkander en Rikki-tikki hield zich doodstil. Na een uur wachters begon hij zich te bewegen voetje voor voetje, naar de kan toe. Nag was ingeslapen en Rikki-tikki keek naar zijn dikken rug, onderzoekende wat het beste plekje zou zijn om hem beet te pakken.

"Als ik niet dadelijk doorbijt, zei Rikki-tikki, zal hij nog in staat zijn zich te verdedigen en als hij vecht. . . . O! Rikki!" Hij bekeek den omvang meer naar beneden, maar dat was boven zijn macht, en een beet bij den staart zou Nag alleen maar woedend maken.

"Het moet bij den kop zijn," zei hij ten slotte; zoo dicht mogelijk bij den kop; en als ik hem eenmaal vastheb, niet loslaten."

Toen nam hij zijn sprong. De kop lag buiten den rand der kan, en toen Rikki-tikki er zijn tanden insloeg, zette hij zich schrap tegen den binnenkant der rooden aarden kan om Nag's kop onder te houden. Dit was een goede kans en Rikki-tikki maakte daar zoo goed mogelijk gebruik van.

Toen werd hij heen en weer gesmeten zooals een rat geschud wordt door een hond; heen en weer tegen den vloer, op en neer in groote cirkels, maar zijn oogjes waren rood en hij hield goed vast toen het lange lichaam over den vloer kronkelde; zeepbakje, borstel en andere benodigdheden werden omgegooid en rinkelden tegen het bad. Toen hij eenmaal beet had, sloot hij zijn tanden hoe langer hoe vaster op elkander; hij was er zeker van, doodgeslagen te worden; maar voor de eer van zijne familie wilde hij gevonden worden met de tanden dicht op elkander. Hij werd duizelig, pijnlijk en voelde zich geradbraakt; toen er plotseling iets als een bliksemstraal achter hem kwam; een heete luchtstroom bedwelmde hem en rood licht verzengde zijne huid. De groote man was wakker geworden door het leven en had twee schoten uit zijn geweer gelost en Nag bij den kop geraakt.

Rikki-tikki hield nog vast met gesloten oogen en nu dacht hij zeker dat hij dood was. Zijn kopje bewoog niet meer en de groote man nam hem op en riep: „Het is weder de mongoose, Alice; dat kleine ding heeft *nu ons* leven gered!" Toen kwam Teddy's moeder binnengesnel, zeer bleek en zag wat er met Nag was gebeurd en Rikki-tikki sleepte zich naar Teddy's kamer en bracht het overige van den nacht door met zich te schudden, om te onderzoeken of hij werkelijk in veertig stukken gebroken was, zooals hij zich verbeeldde.

Toen het ochtend werd, was hij zeer stijf maar heel tevreden over wat hij gedaan had. „Nu heb ik nog met Nagaina af te rekenen en zij is erger dan vijf Nags en dan nog de eieren waarvan zij sprak; die moeten ook spoedig uitkomen. Hemelsche goedheid! Ik moet weg en Darzee spreken," zeide hij.

Zonder op ontbijt te wachten, snelde Rikki-tikki naar de doornstruik. Daar zat Darzee een overwinningslied te zingen zoo luid hij kon. De tijding van Nag's dood was reeds door den geheelen tuin verspreid, want de knecht had het doode beest op de vuilnishoop geworpen.

„O, jij dom hoopje veeren!" zei Rikki-tikki boos. „Is het nu tijd om te zingen?"

„Nag is dood — is dood — is dood!" zong Darzee. „De dappere Rikki-tikki greep hem bij zijn kop en hield hem vast en toen kwam de groote man met een stok en Nag viel in twee stukken! Hij zal nooit meer onze kinderen opeten!"

„Dat is allemaal heel waar, maar waar is Nagaina?" zei Rikki-tikki, zorgvuldig om zich heen kijkende. „Nagaina kwam bij de goot van de badkamer en riep Nag, en toen kwam Nag aan de punt van een stok — de knecht

had hem aan een stok en gooide hem op de vuilnishoop," ging Darzee voort. „Kom, laten wij zingen van de groote roodoogige Rikki-tikki!" en Darzee zong uit vollen borst.

„Als ik bij je nest kon komen, zou ik al je kleintjes er uit gooien!" zei Rikki-tikki. „Jij weet nooit de dingen op den rechten tijd te doen. Jij zit daar boven veilig genoeg in je nest, maar hier beneden bij mij is strijd! Hou toch even op met zingen, Darzee!"

„Terwille van den grooten, schoonen Rikki-tikki zal ik ophouden," zei Darzee. „Wat is er, o Dooder van den vreeselijken Nag?"

„Waar is Nagaina, voor de derde maal!"

„Op de vuilnishoop bij de stal, treurende om Nag. Groot is Rikki-tikki met de witte tanden!"

„Zeur niet over mijn witte tanden! Heb je ook gehoord waar zij hare eieren heeft?"

„In het meloenenbed, aan het einde van den muur en vlak er tegen, waar de zon bijna den geheelen dag schijnt. Zij verborg ze daar een paar weken geleden."

„En vindt ge het niet de moeite waard het mij te vertellen? Dicht bij den muur, zeg je?"

„Rikki-tikki, je gaat de eieren toch niet opeten?"

„Neen, dat juist niet. Darzee, als je een greintje verstand hebt, vlieg je dadelijk naar den stal en doet alsof je je vleugel gebroken hebt en laat Nagaina je dan hierheen jagen. Ik moet naar het meloenenbed en als ik nu ga, zal ze mij niet zien."

Darzee was een onbezonnen ventje, dat nooit aan meer dan één ding tegelijk kon denken en omdat hij wist, dat Nagaina's kinderen uit eieren geboren worden even als zijne eigenen, dacht hij, dat het niet goed was, ze te dooden. Maar zijn vrouwtje was een verstandig vogeltje en zij wist dat eieren van cobra's, jonge cobra's worden; daarom vloog zij van het nest en liet Darzee de kleintjes warm houden en zijn liedje zingen over den dood van Nag. (Darzee leek soms veel op een mensch!) Zij fladderde voor Nagaina uit bij de vuilnishoop en riep: „O, mijn vleugel is gebroken! De jongen uit het huis heeft mij met een steen gegooid en nu is hij gebroken!" Toen fladderde zij nog wanhopiger dan te voren. Nagaina lichtte den kop op en siste: „Jij waarschuwde Rikki-tikki, toen ik hem wilde dooden; je hadt geen slechter plaats kunnen kiezen om lam te worden." En zij kwam op Darzee's vrouwtje af, glijdenden over den stoffigen grond. „De jongen heeft mij met een steen gegooid!" schreeuwde Darzee's vrouwtje.

„Nu, in zekeren zin zal het een troost voor je zijn te weten, dat ik na je dood met den jongen zal afrekenen. Mijn man ligt daar dood, maar vóór het avond is, zal de jongen ook dood liggen. Waarom wil je wegloopen? Ik ben er zeker van je te zullen vangen. Kleine dwaas, kijk mij aan!"

DE MET DEN EERSTEN PRIJS BEKROONDE ROZENVAAS
VAN DEN HEER TH. A. VAN ELDIK TE HAARLEM.

Darzee's vrouwtje wist dat zij niets ergers kon doen dan dit, dat zij zich niet meer kan bewegen. Zij fladderde dus voort, treunrig piepende en dicht bij den grond blijvende en Nagaina versnelde haar gang.

Rikki hoorde hen het pad opgaan naar den stal en snelde naar het meloenenbed bij den muur. Daar vond hij in een warm nestje, zeer listig verborgen, vijf en twintig eieren, ongeveer zoo groot als bantameieren, maar met een witachtig huidje in plaats van een schaal. „Het was geen dag te vroeg,” zei hij, want hij kon de jonge cobra's zien door de huid heen en hij wist dat zij, dadelijk nadat zij uitgekomen waren, ieder een mensch of mongoose konden dooden. Hij beet een stuk van de eieren af, zorgende de jonge cobra's op den juisten plek te raken en keek goed toe of hij er geen enkele oversloeg. Eindelijk waren er nog maar drie over en Rikki-tikki begon in zichzelf te grinneken, toen hij Darzee's vrouwtje hoorde roepen:

„Rikki-tikki, ik heb Nagaina naar het huis gelokt en zij is in de waranda gegaan en o, kom gauw, ik geloof, dat zij de menschen wil dood maken!”

Rikki-tikki maakte nog twee eieren stuk, liet zich van het meloenenbed vallen en snelde hals over kop naar de waranda met het laatste ei nog in den bek. Teddy en zijn vader en moeder zaten aan het ontbijt, maar Rikki-tikki zag, dat zij niets aten. Zij zaten doodstil en zagen bleek. Nagaina zat op de mat bij Teddy's stoel met opgerichten kop en Teddy's bloote been was binnen haar bereik en zij zwaaide heen en weer en zong een overwinningsslied. (Wordt vervolgd).

KUNSTMATIGE BESTUIVING.

ALS ik vermoeden kon, dat „Buiten” alleen gelezen werd door vakmannen, dan zou ik het volgende ongeschreven laten. Indien ik wist, dat uitsluitend eigenaars van villa's en butenplaatsen, die 't werk aan hun tuinman overlaten, geabonneerd waren, ik zou de pen neerleggen. Zij toch weten, wat ik hier ga zeggen.

Het is mij echter bekend, dat natuurliefhebbers, die zich de weelde van een en ander niet kunnen veroorloven; die graag eigen geteelde groenten en vruchten gebruiken; die zich verlustigen in de bloemen, welke zij zelf gekweekt hebben, wekelijks naar „Buiten” grijpen, hopende er iets in te zullen vinden, wat hun genot en lonende bezigheid verschaft.

Het is voor hen, dat ik het volgende op het papier zet. De kunst van den mensch gaat ver, in het groote en ook in het kleine, het eenvoudige.

Hij maakt de natuurkrachten tot zijne ondergeschikten en dwingt ze tot op zekere hoogte voort te brengen, wat hij wil. Hij veredelt niet alleen het dier, maar weet ook op het gebied der planten soorten en variëteiten te scheppen, die voormaals niet bestonden, verschillend in vorm en kleurschakeering.

Hij doet zulks door de kunstmatige bestuiving. Zij berust op zeer eenvoudige grondslagen, ofschoon hare toepassing in de praktijk veel oplettendheid vereischt. Ieder weet, hoe de natuurlijke bestuiving plaats heeft. Het rijpe stuifmeel der helmknopjes wordt uitgestort op den stempel. Hoe zulks geschiedt mag ik als algemeen bekend veronderstellen. Wat wij bij het dier zien, als algemeen bekend veronderstellen. Wat wij bij het dier zien, treffen wij eenigszins gewijzigd ook bij de plant aan. Tot de voortplanting zijn derhalve twee individuen noodig: een dat daad van bestuiving *volbrengt*, en een, dat bestoven *wordt*, een mannelijk en een vrouwelijk. Beide oefenen invloed op het jonge individu uit. Dit laatste zal in meerdere of mindere mate de eigenschappen aannemen en van den vader en van de moeder. Neemt men dus twee planten van dezelfde soort, maar met blaaderen en bloemen van verschillende vorm en kleur, dan zal er een plant ontstaan, die de eigenschappen van vader en moeder bezit. Hierop rust de kunstmatige bestuiving, die oppervlakkig beschouwd, niet moeilijk is, doch veel voorzichtigheid vordert. Allereerst dient men vast te stellen, *wat* men door die bestuiving verkrijgen wil, om daarna de keuze van de vader- en de moederplant te doen. *Hierin* ligt echter het bezwaar niet, maar wel in de *uitvoering*. Het komt er nu op aan er voor te zorgen, dat de plant, die men bestuiven wil stuifmeel ontvangt *noch* van andere planten *noch* van zich zelf. Om het eerste te voorkomen wordt zij op een plaats gebracht, waar het stuifmeel van andere gewassen haar niet bereiken kan. Men gebruikt ter afscheiding ook wel fijn gaas. Moeilijker is het haar tegen zich zelve te beschermen. De meeldraden moeten daartoe zorgvuldig verwijderd worden. En daar natuurlijk voor de helmknoppen zich geopend hebben. Met een gewone pincet komt hier oplettendheid en overleg te pas. Met een fijn pincet wordt hier tussen de bloemblaad en een opening gemaakt en de meeldraden er uit genomen. Voorzichtigheid is hier de moeder van de porceleinkast. Heeft de kelk zich geopend dan is zij gereed het stuifmeel te ontvangen. Met een fijn penseeltje strijkt men even langs de geopende helmknoppen van den vaderbloem en brengt het stuifmeel op de stempels over. Deze houden het vast door de kleverige vloeistof, waarmede zij bedekt zijn. De bloemen, die men zich hierbij voordoen en wel de volgende, kunnen *niet* gelijk openen voor de bestuiving gebruiken wil, kunnen *niet* gelijk openen

gaan. Is de plant, die men bestuiven zal, vóór, dan valt de proef in 't water. Opent daarentegen de bestuivende plant hare bloem het eerst, dan is de mogelijkheid van *wel* slagen niet uitgesloten, daar men het stuifmeel tot tijd en wijle bewaren kan, mits het tusschen glas leggende en drooghoudende. Ziedaar de weg, langs welke wij zooveel schoons kunnen voortbrengen. Zij is eenvoudig om te bewandelen. Op die wijze kunnen wij nieuwe vormen en nieuwe kleuren te voorschijn brengen, zooveel en zoo fraai wij zelf slechts willen, mits wij zulke planten kiezen, die tot het beoogde doel kunnen voeren. Overigens is het duidelijk, dat de eene overwinning naar de andere leidt. Wat wij verkrijgen zijn *bastaarden*, wier karakter het midden houdt tusschen dat van vader en moeder. Gaat men deze *bastaarden* weer paren met andere *bastaarden*, dan wordt, als dit gelukt, weer een nieuwe variëteit voortgebracht.

Hier hebben wij dus voor bloemenliefhebbers, die hun tuintje zelf moeten bewerken, een middel, om zich steeds in een schat van bloemsoorten te verheugen.

Voor hen deelde ik het dan ook mee.

P. FRANSEN Jz.

HETOOGSTEN VAN ZADEN.

IN het meerendeel der particuliere tuinen gaat jaarlijks heel wat zaad verloren, dat, behoorlijk geoogst, het volgend jaar weder dienst zou kunnen doen. Talrijke éénjarige planten zijn er toch, die een overvloed van zaden voortbrengen. Van af half Juli moet men goed op deze letten en al spoedig zal men dan de vruchten gewaar worden. Deze moet men goed laten rijpen. Nu gaat het niet aan om te beschrijven, waaraan een leek zien kan of de vrucht al dan niet rijp is, doch bij eenige oplettendheid zal hij het verschil tusschen de rijpe en onrijpe vruchten spoedig genoeg opmerken.

De rijpe vruchten worden afgeplukt en op een stuk papier of een bord uitgelegd, bij voorkeur in de zon. Zoo moeten zij blijven liggen, tot zij goed hard droog zijn, wat vooral merkbaar is, wanneer men er even met de hand doorheen roert, zij geven dan een droog, knappend geluid. De droge vruchten worden in papieren zakjes gedaan, natuurlijk met den naam er bij, en zoo op een goede droge plaats opgeborgen. Midden in den winter kan men dan de zaden uit de vruchten nemen. Ook dit eischt eenige handigheid, die men echter gemakkelijk verkrijgt. Hierbij moet goed toegezien worden wat zaad en wat kaf is, daar het wel eens gebeurt dat het laatste voor het eerste wordt aangezien. Zijn de zaden schoongemaakt, dan kunnen zij weer opgeborgen worden, tot de tijd van zaaien daar is.

Het zaad oogsten en schoonmaken is een zeer animeerend werkje. Het geldt, dat men gewoonlijk besteedt voor den aankoop van meer gewone zaden, kan dan gebruikt worden om die te koopten van planten, welke in ons klimaat geen zaden voortbrengen, en dat zijn er nog al heel wat, zoodat men met een weinig moeite en dezelfde kosten zijn tuin heel wat mooier kan maken.

Oogst men zelf zijn zaden, dan is een goed toezien op muizen en ratten een noodzakelijke vereischte.

E. TH. W.

HUIS TE LANDE.

Een Tuinbouw-inrichting voor meisjes.

H IJ, die het station den Haag doorspoort, aan de halte Rijswijk uitstapt en den grindweg, die naar het dorp van dien naam voert, inslaat, zal op een minuut of vijf afstand van het station een huis gewaar worden, gebouwd in den stijl van een Engelsch landhuis. „Huis te Lande” staat er op, en in een medaillon boven den ingang ziet men de spreuk: „Zien groeien doet groeien”.

Het is de Tuinbouw-inrichting voor meisjes van de dames J. Hingst en C. Pompe.

Reeds lang geleden hadden beide dames mij verzocht een bezoek aan haar inrichting te brengen en ik had dit ten stelligste beloofd. Toch was ik er wellicht nog niet toe gekomen, ware het niet, dat ik een circulaire ontving, waarin werd kennis gegeven, dat de inrichting tegen half September voor leerlingen werd opengesteld, waaruit ik reden had om op te maken, dat de installatie gereed was.

Op een der weinige mooie zomerdagen begaf ik mij op weg naar Rijswijk en werd door de beide dames recht hartelijk welkom geheeten. In de gezellige huiskamer ontwikkelde zich reeds spoedig een gesprek over de inrichting en het doel, dat zij er zich mede voorstellen.

„Welk soort meisjes wenscht U als leerlingen in Uw inrichting te zien?” vroeg ik.

„In de eerste plaats meisjes uit den goeden stand, die behoorlijk voorbereidend onderwijs hebben genoten en lichamenlijk, zoowel als geestelijk het onderwijs kunnen volgen. Wij verlangen o.m. behoorlijke kennis van de drie moderne talen, alsook eenige kennis van natuur- en scheikunde, anders is het haar onmogelijk het onderwijs met vrucht te volgen.”

„Dus jonge dames, die een Hoogere Burgerschool voor Meisjes hebben afgehoopen?”

„Juist, voor haar is onze inrichting, wanneer zij liefhebberij in den Tuinbouw hebben, bijzonder geschikt, doch zij moeten ook lichamelijk in staat zijn behoorlijk te werken, en wij verlangen dan ook een verklaring van den huisdokter, dat zij daartoe in staat zijn.”

„Hebt Gij geen aanvragen gekregen van jonge meisjes, die om gezondheidsredenen in het Tuinbouwwak wilden gaan werken?”

„Natuurlijk, want nog steeds zijn vele doktoren zoo dom, haar of hen, die verstandelijk of lichamelijk tot niets anders geschikt zijn, aan te raden in den Tuinbouw te gaan. Wij van onzen kant zullen doen wat wij kunnen om dit dwaalbegrip tegen te gaan. Slechts flinke, gezonde meisjes willen wij toelaten, wij zijn niet voornemens van onze inrichting een sanatorium te maken of een gesticht voor zenuwlijders.”

Deze van goed doorzicht getuigende mededeeling deed mij genoeg; is het toch eenmaal bekend, dat er voor de minder waardigen op het „Huis te Lande” geen plaats is, dan zullen de gezonden van geest en lichaam van zelf wel komen.

„Maar welke meisjes denkt U dan, dat Uw inrichting zullen bezoeken?”

„Ziet eens, er is tegenwoordig een ware trek naar buiten. Hoevelen zijn er niet, die in de stad hun werkzaamheden hebben en die buiten in een villa of cottage wonen. In den regel zijn er bij zulke buitenhuizen tuinen en wat laat hun onderhoud dikwijls veel te wenschen over. Voor een tuinbaas zijn deze tuinen vaak te klein. Het onderhoud wordt dan aan een arbeider opgedragen en Gij weet even goed als wij, hoe dat dan dikwijls gaat. Hoeveel meer genoegen en profijt konden de eigenaars dier tuinen niet hebben, wanneer aan hen, die ze onderhouden moeten, eenige aanwijzingen gegeven worden, wanneer het dagelijksche werk erin geschiedde door iemand, die er plezier in en kennis van heeft. Voor de dochters der eigenaars van zulke tuinen is onze inrichting bestemd. Hoeveel jonge meisjes zijn er niet, wier toekomst het wezen zal om op het land, in een of ander dorp, te wonen; hoeveel zijn er niet, die verloofd zijn met een aanstaand predikant of notaris. Zij zullen allen later in het bezit komen van een grooteren of kleineren tuin en welk een genot, daargelaten nog hoederdeel, zou het haar verschaffen, indien zij eenig begrip hadden hoe zij bloemen, vruchten en groenten moeten kweken. Voor zulke meisjes is onze inrichting bestemd.”

„Dus gij stelt U niet ten doel de meisjes speciaal voor het Tuinbouwwak op te leiden, om daar later haar brood in te verdienen?”

„Wel neen, in het geheel niet. Gij weet toch even goed als wij, dat er voor meisjes uit den beschaafden stand in het Tuinbouwwak geen toekomst is. Gij weet toch ook, dat op een aantal door het Hoofdbestuur der Maatschappij voor Tuinbouw aan de Afdelingen gestelde vragen, omtrent het al of niet wenschelijke om meisjes te raden het Tuinbouwwak te gaan beoefenen, bijna uitsluitend ontkennende antwoorden inkwamen. Neen, het Tuinbouwwak als zoodanig is geen vak voor meisjes en de enkelen, die er wellicht een bestaan in vinden, zijn de uitzonderingen, die den regel bevestigen.”

Het deed mij genoegen deze opmerking te vernemen van een paar dames, die uit den aard van haar opleiding met dit vak vrij wel bekend zijn en die beter dan velen, die over dit onderwerp medepraten, tot oordeelen bevoegd zijn.

„Stelt Gij U voor Uw onderwijs hoofdzakelijk theoretisch dan wel praktisch te geven?”

„De praktijk zal bij ons hoofdzaak zijn. Willen de meisjes later haar tuinen in hoofdzaak onderhouden, dan moeten zij zelf kunnen werken, het werk desnoods een arbeider kunnen voordoen. Doch zij moeten weten ook waarom zij iets doen, en dat moet de theorie haar leeren. Driemaal 's weeks van 9-12 uur zal theorie worden onderwezen, de overige tijd zal geheel aan den praktijk worden gewijd.”

„Welke vakken denkt gij hoofdzakelijk theoretisch te behandelen?”

„In de eerste plaats de anatomie, de physiologie en de morphologie der planten, verder de verschillende wijzen van voortplanting,

„HUIS TE LANDE” VAN UIT DEN TUIN GEZIEN.

de verschillende plantengroepen en ook de kennis van grond- en bemestingsleer. Praktisch zullen bloemen-, groenten- en vruchten-cultuur worden behandeld. Gij wilt zeker wel eens zien, hoe wij voor een en ander ingericht zijn?”

Natuurlijk voldeed ik gaarne aan deze uitnodiging. Van uit de huiskamer kwamen wij nu in de groote leskamer, een mooi ruim vertrek. Aan de noordzijde bevinden zich groote spiegelruiten met gelegenheid voor vier meisjes om te microscopereen. Verder vonden wij hier een groote boekenkast voorzien van de noodige boeken, zoowel op plant-, als op tuinbouwkundig gebied, een aantal fraaie platen om bij het onderwijs te dienen; ook bemerkten wij nog een zuur- en een bacteriënkast, alsmede een aantal instrumenten noodig voor het plantkundig onderwijs.

Van uit deze leskamer kwamen wij in het z.g.n. particulier laboratorium. Ook hier getuigde alles van een praktisch inzicht. Zoo werd mij het begin getoond van een collectie spiritus-materiaal, betrekking hebbende op verschillende plantenziekten, alsmede van de ontwikkelings-stadiën van tal van planten; in gemeede van de ontwikkelings-stadiën wij de verschillende plantenfamilie's droogden toestand zagen wij de verschillende plantenfamilie's vertegenwoordigd en ook werden ons kistjes gewezen, waarin tal van schadelijke insecten in hun afwisselende gedaanten. Het ligt in het voornemen, dat de leerlingen deze voorwerpen niet alleen moeten bestudeeren, maar ze ook zelf onder leiding vervaardigen, welke praeparaten dan tevens tot uitbreiding der collectie kunnen dienen.

Van uit de leskamer voert aan den anderen kant een deur naardemonstratie- en koffiekamer. Hier blijven de besproken voorwerpen nog eenige dagen voor de leerlingen ter bezichtiging; ook zullen de voornaamste binnen- en buitenlandse vakbladen hier ter lezing liggen, terwijl de leerlingen, die tusschen den middag niet naar huis kunnen gaan, hier tevens een gezellig onderdak kunnen vinden.

Van uit dit vertrek komt men in een ruime gelegenheid, waar de meisjes zich kunnen wasschen en verkleeden en hieruit voert een deur in den ruim één Hectare grooten tuin.

Het voorgedeelte van dezen tuin is geheel aangelegd als bloementuin en arboretum. Uit den aard der zaak is deze aanleg nog jong en zal er dus nog wel eenigen tijd voorbij moeten gaan, voordat die den indruk van een fraaie tuin maakt. Ook zal er nog wel wat gewijzigd moeten worden, doch het begin is zeker goed.

Aan den bloementuin grenzen de kassen. In het midden bevindt zich een ruime werkplaats, die verwarmd kan worden en waarin de verschillende kassen uitmonden. Enkele dier kassen zijn bestemd voor bloemen-, andere voor vruchtencultuur. In de laatste kassen viel mijn oog o.m. op vruchtboompjes, in pot gekweekt, zoo fraai met vruchten behangen, als ik ze slechts zelden zag. Ook de perzikken- en druivenkassen maakten een zeer goeden indruk.

Op de kassen volgt een ruim terrein met verschillende vruchtboomen beplant en hierop een moestuin, waarin een afzonderlijk omrasterd gedeelte voor het nemen van cultuur- en kruisingsproeven.

Langen tijd wandelde ik met de beide dames door de verschillende gedeelten van haar tuin. Met een streng kritischen blik beschouwde ik alles en in de huiskamer teruggekeerd, kon er mocht ik niet anders dan hen van harte geluk wenschen met het succes in zoo'n korten tijd op een geheel nieuw terrein verkregen.

De gehele inrichting gaf blijken te staan onder goede praktische leiding en met het juiste doel, dat de beide dames zich voor oogen stellen, kan het „Huis te Lande” velen tot zegen worden. Mogen tal van Lezeressen van „Buiten” zich opgewaagd gevoelen tot een bezoek aan deze inrichting en mogen haar oordeel er toe besluiten hunne dochters aan de leiding der dames Hines en Pompe toe te vertrouwen; zij zullen er geen berouw van hebben.

E. TH. WITTE.